

Gener - Febrer 1987 Num.6 Preu - 100 Pts.

inca

revista

Grup Esplai S'Estornell

Foravila

Entrevista Joan Maura

VIAJES ANTIBES

G. A. T. 579

C/. Obispo Llompart, 40 - Tels. (971) 80 43 11 - 80 43 80

Galerias Moll Vell - INCA (Mallorca)

AGENCIA SEGUROS GENERALES

Inca

Carrer del Bisbe Llompart, 40-1ª

(tf: 50 43 50)

Cooperativa Pagesa de Mallorca

Avinguda dels Reis Catòlics, 53

INCA Mallorca Tel 503124

Clavells

can Llorenç Rigo

Carretera Palma Inca
Telèfon - 50 46 90

CAIXA RURAL
PROVINCIAL DE BALEARS

ASOCIADA AL BANCO DE CREDITO AGRICOLA

SERVEIS CENTRALS

Palma de Mallorca Gran Via Antons, 1 Polipos S. Català 20 77 00 62

OFICINA PRINCIPAL

Palma de Mallorca Plaça Major, 11 21 00 67

DELEGACIONS A MALLORCA

Campos del Post	c. Cruz, 13	85 00 74
So Pobla	c. Espinós, 14	94 00 58
Porreres	c. L'Almoina, 31	64 71 05
Manacor	Pça. Rabats Llibre, 5	95 30 12
Felanitx	c. Miquel Bordeny, 6	98 03 62
San Carrió	c. Miquel Alcover, 22	96 53 13

DELEGACIONS A EIVISSA

Eivissa	c. Intèr Macabich, 45	30 45 08
S. Establa del Rio	c. del Mar, s/n.	33 00 85

DELEGACIÓ A MENORCA

Mercedal	c. Dr. Lloret, 54	37 30 30
----------	-------------------	----------

SUMARI

- Pàg. 4: COMUNICATS A INCA REVISTA.
Pàg. 5: EDITORIAL.
Pàg. 6: DOS INQUERS A VALENCIA, Jaume Payeras.
Pàg. 8: FORA VILA, Gabriel Serra.
Pàg. 10: REPORTATGE: GRUP D'ESPLAI S'ESTORNELL.
Pàg. 12: DES DEL MEU RACÓ, Toni Llarg.
Pàg. 13: ENTREVISTA A JOAN MAURA, Jaume Armengol.
Pàg. 17: 25è ANIVERSARI DE L'OBRA CULTURAL BALEAR.
Pàg. 18: CONEGUEM LA NOSTRA LLENGUA, Jaume Gual.
Pàg. 20: POESIES.
Pàg. 21: CRITICA CORDIAL, Joan Guasp.
Pàg. 22: ESPORTS, Pere Castelló.
Pàg. 24: HUMOR.
Pàg. 25: LA BONA CUINA, Imma. Cortès.
Pàg. 26: ELS JOVES INFORMEN.
Pàg. 27: LA FOTO DEL MES.

(BUTLLETI DE SUBSCRIPCIO)

inca
revista

Apartat de Correus 156, INCA

Nom i cognoms:

Carrer:

Telèfon:

Població:

Província:

DESITJ SUBSCRIURE'M A PARTIR DEL NÚMERO PER UN ANY (11 núms.) AMB

QUOTA DE: Subscriptor-col.laborador (1500 pts) Subscriptor (1000 pts) .

Faré efectiu l'import mitjançant: TALÓ BANCARI ADTJUNT n°

DOMICILIACIÓ BANCARIA

GIR POSTAL n°

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta atenguin els rebuts que els presentarà INCA REVISTA per al pagament de la meva subscripció.

TITULAR DEL COMPTE:

BANC/CAIXA

n° COMPTE

n° LLIBRETA

AGENCIA

Adreça:

Població

DATA

SIGNATURA

COMUNICATS A

inca REVISTA

Comunicat del P.S.M.

L'Agrupació d'Inca del P.S.M., Esquerra Nacionalista, davant l'aprovació, el passat 29-12-86, del Pressupost Municipal d'Inca per l'any 1.987, vol fer públic el seu més absolut desacord amb el mateix, en base als següents punts:

1.- Es un pressupost minvat en relació al de l'any 1.986. Aquesta minva no obeeix a que s'hagi fet una contenció de despeses corrents ni una millor administració, sinó una minva d'inversions reals (91 milions l'any 86, front als 18 milions d'enguany).

2.- Podem veure que hi ha sectors fortament marginats, fins a unes reduccions d'un 50 %, (beneficència, cultura, biblioteques, ensenyament, esports, parcs i jardins, conservació de camins i Mercat Municipal).

3.- Hom observa una disminució d'imposts directes i un augment dels indirectes. Pagarà més el que manco té.

4.- Crida l'atenció que en l'actual pressupost es deixa de complir, per part de la majoria municipal d'U.M., un conveni signat amb el C.I.M. de dedicar, per atencions a la Biblioteca Pública Municipal, al manco un 0'25 % del Pressupost Municipal. U.M. ja no compleix ni els convenis que signa amb ella mateixa (el President d'U.M., Sr. Albertí, és el President del Consell Insular de Mallorca).

5.- La resposta, donada pel responsable de la Comissió Informativa d'Hisenda en el Plenari del 29-12-86: "Comprarem més llibres amb menys doblers i

sembrarem més arbres també amb menys doblers", reflexa clarament la política de bones intencions i d'improvisacions d'U.M. a Inca.

6.- Podem dir que, globalment, el Pressupost del nostre Ajuntament no respon a una política planificada i de bon govern, sinó més bé a interessos electorals i de "prestigi personal".

7.- Per acabar, volem denunciar que el Pressupost Municipal no s'ha redactat en català, com ja hauria de ser normal; s'ha deixat passar una altra oportunitat de normalització de la nostra llengua. De bell nou podem comprovar que el llinatge de Mallorca d'aquesta Unió és una simple decoració.

P.S.M.-E.N.
AGRUPACIÓ D'INCA.

Comunicat del P.S.O.E.

En Asambleu celebrada per la Agrupación Socialista de Inca el día 27 del corriente, se acordó, por

unanimidad, designar candidato del Partido Socialista Obrero Español a la Alcaldía de Inca a D. Andrés París Mateu.

Inca, 27 de Enero de 1.987.

Fdo. Mariano Bonilla Domínguez.

cada setmana té un **DIJOURS**

EDITORIAL

Hom creu que la mobilització estudiantil per tot l'Estat, és un dels fets més positius dels últims anys. Hom pensa, que d'ençà el 1.975, l'estudiant s'havia tornat un passota, que fugia de la seva responsabilitat. Aquestes mobilitzacions demostren que l'estudiant segueix essent rebel i responsable, que vol perfeccionar-se més a través d'un ensenyament de més qualitat. De fet cal considerar un èxit el moviment de la primera generació d'estudiants de la democràcia. El punt més conflictiu de les reivindicacions estudiantils és, sens dubte, l'afer de la selectivitat. El nombre de places és, avui per avui, força limitat. D'altra banda cal que la Universitat doni les garanties suficients per formar professionals competents al màxim, de cara a prestar un millor servei a la societat que, per la via dels impostos, fa possible la Universitat i els universitaris.

L'altre punt preocupant del moment, i no gens positiu, és la dificultat de formar govern a Euskadi, després que a les darreres eleccions les forces nacionalistes aconseguissin el 75% d'escons. Hom creu que no hi ha més sortida honesta que la formació d'un govern netament nacionalista.

No cal oblidar la greu situació de Melilla, la qual es complica per moments. Tanmateix per a fer una anàlisi correcta cal donar temps al temps i esperar nous esdeveniments.

A les Illes la pluja abundant ha estat l'autèntic protagonista d'aquesta darrera mesada. Tota Mallorca en sortirà força beneficiada i d'una manera especial Ciutat, car els embassaments de la Serra de Tramuntana són gairebé plens.

A la nostra ciutat es comença a parlar d'eleccions, de llistes municipals, de candidats. I això és bo, car afavoreix l'interès dels ciutadans per la cosa pública. Hom desitja que tots els candidats es presentin empesos únicament per un anhel de servir a la comunitat i no guiats per la figurera, l'ambició personal o, pitjor encara, per possibles interessos econòmics.

INCA REVISTA: Número 6. FEBRER 1.987

REDACCIÓ I CONFECCIÓ: Jaume Armengol, Jaume Gual, Francesc Dalmau, Antoni Armengol, Immaculada Cortès, Francesca J. Cortès, Bernat Forteza i Antònia Llobera Torrens.

SUPERVISIÓ LINGÜÍSTICA: Bernat Forteza, Jaume Gual i Jaume Armengol.

FOTOGRAFIA: Miquel A. Quetglas.

COL.LABORACIONS: Foto Payeras, Toni Llarg, Pere Castelló, Joan Lara, Joan Guasp, Gabriel Serra i Jaume Payeras.

ADMINISTRACIÓ: Cati Ferrà, Margalida Massanet i Llorenç Sastre.

COMPOSICIÓ: Miquel A. Quetglas.

IMPRESSIÓ: "Apóstol y Civilizador", Petra.

DIPOSIT LEGAL: PM 451-1.986.

EDITA: INCA REVISTA. OBRA CULTURAL BALEAR D'INCA. Apartat de Correus 156. Tf. 50.12.25.

DOS INQUERS

A VALÈNCIA

A València, sí a l'ús de la Nostra Llengua!

Era el 17 de desembre de l'any passat quan un grup de mallorquins, entre d'ells dos inquers, salpàvem cap al continent amb el vaixell "Ciudad de Salamanca".

València ens esperava a l'altra vorera de mar; allà es juntaria, una altra vegada, l'esperit de cada una de les tres branques del nostre estimat Pi.

Anàvem a defensar el català allà on més pateix, tot ignorant la realitat lingüístico-social del país, però tot això la nostra curiositat era encara més forta.

En apropar-se el vaixell a la ciutat, es veien només les llums de la costa, però tot d'una vàrem descobrir que es tractava d'una ciutat plana, això és natural si tenim en compte que València pertany a la comarca anomenada de l'Horta i que per tant no hi pot haver grans relleus. Al mateix port, fórem rebuts per uns estudiants que ràpidament ens reconegueren per les senyeres que portàvem i la pancarta de solidaritat que dúiem, "Mallorca amb València".

El taxi que agafàrem ens dugué al pis on ens hi havíem d'instal·lar, al barri de Ruzafa, un dels més tradicionals de la ciutat. Aquell vespre poguérem constatar el que ens havien dit de la marxa valenciana, tastàrem l'aigua de València: un combinat de wiski, cointreau i cava a més de suc de taronja...

El barri del Carme, un dels més progressistes, ens oferí una marxa impressionant: "Mitropa", "Cavallers de neu", "La marxa", "Cafeteria Madrid"...

Però el català no apareixia als carrers, excepte en els nombrosíssims grafitis que hi havia pels carrers, tant dels "blave-

mateix coneguérem Joan Fuster, tot un mite.

El pas següent, i quasi obligatori del nostre viatge, fou el visitar la ciutat. No us penseu que València és gaire bella, és una ciutat gran però a la vegada es nota que llurs habitants hi són de pas. L'hi donen vida, així és,

SÍ
a la llibertat
d'expressió

NO
a la sentència
contra el català

MANIFESTACIÓ
CIUTAT DE VALÈNCIA
Dissabte dia 20 (Pl. Sant Agustí)
a les 6 de la vesprada

Coordina:
ACCIO CULTURAL DEL PAÍS VALÈNCIA

ros" (llengua valenciana, Reino de Valencia) com d'independentistes.

Aquest vespre també poguérem gaudir d'un dels pocs recitals que avui dona En Raimon, un recital fred, encara que va haver-hi parlaments i que es va animar de debò amb els comentaris del cantant: "Al vent", "Diguem no"... Allà

totes les comarques del país. València és una ciutat d'amples vials, de bones comunicacions, però és una ciutat embellida i barroca a més no poder, tota ella pintada de beig.

El que és destacable per veure és, per exemple, el Palau del Marquès de Dues Aigües, que conté una gran exposició de cultura

valenciana, o la seva Llotja que no és tan austera com la nostra. Es de destacar també la Seu amb la seva famosa torre del Micalet i el lloc on es fan els judicis populars del Tribunal de les aigües. Per acabar és curiosa l'estació del tren, decimonònica i barroca a les totes.

Fou interessant també la visita que férem a la llibreria Tres i Quatre, una de les més importants del Paísos Catalans en producció i existències en català.

Però el fet central de la nostra arribada era la Manifestació que el dissabte, dia vint, ens congregà, prop de les cinc, a la Plaça de Sant Agustí. Allà els feixistes ja havien fet la seva, col·locant pancartes contra el català, senyeres, blaves i espanyoles en els balcons, a més de posar-nos l'himne regional a tota potència. Havien dit als seus seguidors que ens preparassin una "cordial rebuda", consistent en tirar-nos aigua, vidres o ous des d'alt. La gent, és clar, els contestava amb crits de "vosaltres feixistes, sou els terroristes" i "ties maries, vos queden quatre dies", mentre que les ties maries no s'aturaven de cridar: "España, España, España...". Ja des que vàrem obrir la nostra pancarta a la plaça, tot-hom ens venia a saludar i a donar-nos les gràcies per haver-hi anat, a més ens entrevistà Ràdio Puça, una

emissora pirata en català.

Poc a poc començaren a arribar camions de totes les comarques i del Principat, Algemesí, Favara, Elx..., poguérem veure també Josep Guia amb els xicots de l'MDT, a la gent d'UPV, ACPV, Crida, BEA, FNEC...

La cosa es començà a animar quan aparegueren les primeres comparses musicals, amb allò de "Paquito el chocolatero" coreat per tothom, i amb el de "sense blau, sense blau", al·ludint a la bandera de la Comunitat. No podien faltar també els coets, ni qualcú, que amb el seu enginy, devallàs les pancartes i banderes de provocació que s'havien col·locat abans.

Quan la manifestació començà hi havia prop de 25.000 persones, xifra realment important, si tenim en compte la provocació i la por que havia creat AU, el sindicat d'estudiants feixistes que havien recorregut l'acord del Rectorat de la Universitat de València, que permetia l'ensenyament en català de la mateixa.

Durant la manifestació, els mallorquins vàrem ésser molt aplaudits, sobretot quan arribàvem al lloc on ja s'havien concentrat milers de persones per a fer els discursos (allò va ser apoteòsic!). Durant el camí, no hi podia faltar, també hi havia qui protestava la nostra presència, una minoria, dient-nos que no els enganàvem, que no

saltres també érem del Principat (perquè vegeu on arriba el fanatisme), però és normal ja que això els desborda tota l'estratègia de l'anticatalanisme front al Principat.

Tan sols hi ha que lamentar els incidents protagonitzats per ultradretans, amb l'ajuda de la policia que va carregar contra una manifestació legal, en lloc de protegir-la de grups extremistes. Amb tot això, nosaltres, assutsats, vàrem fugir cap a casa tot d'una i amagàrem les senyeres. Ara comprendreu allò que us deia al principi del perill de passar-se amb elles pel carrer.

Al dia següent, ens decepcionàrem de la informació dels diaris sobre la manifestació, no us ho podeu imaginar "catalanes i catalanistes se manifestaron ayer..." etc., només destacant la violència que grups minoritaris havien desfermat (no la voldria aquí a aquesta premsa per res!).

A pesar d'això el balanç és del tot positiu, tant per la nostra experiència personal, com pel que vàrem ajudar a la campanya que els valencians havien preparat. Tots els que hi vàrem anar, crec que desitjau tornar-hi el més prest possible.

Jaume Payeras.

BAR LLABRES

ESPECIALITAT EN TAPES VARIADES

Placa Santa Maria la Major

INCA

FÀBRICA D'ARTICLES DE PELL

guants

bosses

peces de vestit

i marroquineria en general

Gran Via de Colón

INCA

Telèfon 50 19 00

FORAVILA

Des d'INCA REVISTA i del SETMANARI de Manacor, m'han demanat si podria anar fent alguna col.laboració relacionada amb temes de foravila.

Com a presentació només vos diré que crec més en l'home equilibrat que en l'home especialitzat, pens que en aquest món de cada vegada està més clar, que les coses estan totes interrelacionades i, quan es contemplen només des de la perspectiva de l'especialització, es solen treure conclusions desenfocades.

No seré idò un especialista en escriure, ni un especialista en cap tema dels que tractarem, intentaré dir quatre coses del dia, adornades amb un parell de reflexions, de manera que, sense ensenyar res i a força d'articles, per allò de que més sap un misser i un ase que un misser tot sol, entre el que vosaltres penseu i el que aquí poguem afegir, mos anirem enriquint en el que es fa a Foravila ... que, pel que s'ha dit abans i per les interrelacions, és molt ampla i ho pot tocar tot.

Prova de l'ampla que és, basta dir que ahir mateix em cridaren per si donaria unes classes a l'escola de Formació Professional de Picapedrers "Pons Descoll" de Manacor, damunt el tema "Jardins Mallorquins"...

Bé, per avui només quatre mots d'introducció:

- No hi ha llibres escrits (que jo sàpiga).

- Això idò ho tendrem que estudiar damunt el llibre de la realitat.

- Pens que el millor jardí és el que no té projectista extern ni jardiner contractat.

- És hermós el jardí que va bo, el que és útil i el que té l'estimació del seu cuidador.

- Jardí mallorquí és una paraula molt ampla; pobles com Ullaró, Ruberts, Orient... són jardins dels que deim. La carretera d'una caseta de planta baixa amb una cisterna, una parra, tomàtigueres, una pica d'aigua, lliris... és un jardí. El corral de darrera amb la llimonera, el galliner, dos tarongers, roses, herba llulssa... és un jardí. L'hortet de devora la casa, amb tarongers i arbres fruiters, és un jardí. La clastra amb una heura, cossiols de fulles, de clíviies, de filadendros, és un jardí... Bé, un altre dia seguirem.

Avui dematí he anat a Lloret per ajudar als pagesos a tramitar els impresos per aconseguir la prima que es dona a tot hom que tenguí ovelles.

Es donen 749 ptes. per ovel·la i 599 ptes. per cabra que es treguí, amb la idea de potenciar aquesta producció del camp, de la que Europa n'és deficitària.

Les sol·licituds es poden presentar fins el dia 25 de gener en un primer termini, i de l'1 de febrer fins el 30 d'abril en segon termini. Això és una cosa que seguirà fent-se cada any.

De Lloret he arribat a veure a l'amo En Joan de Son Bou de Pina, els cavallistes el coneixen per l'amo de Na Pinera, Na Nureduna, N'Andino i d'altres... però no era aquest el motiu de la visita. Hi vaig anar per parlar del porc negre mallorquí.

Es curiós, una bona part del bons criadors del porc mallorquí són gent de tradició cavallista. Bé!, vos cont això per donar peu a dir dues paraules damunt aquests animals:

- La sobrassada mallorquina tengué, fa un temps, una fama reconeguda.

- Aquesta fama descansava

damunt la qualitat que s'aconseguia gràcies a la raça, l'alimentació, l'edat de l'animal, el pebre bord i d'altres.

- Les granges industrials feren desaparèixer aquesta raça menys prolífica i més greixosa.

- El mercat s'omplí d'una cosa vermellova que desprestigià la nostra sobrassada.

Avui, dins el Mercat Comú i en el que fa referència als porcs, igual que en molts d'altres productes del camp, els problemes són d'excedents, això fa que els preus siguin barats; en canvi hi ha falta de productes amb una qualitat reconeguda. Amb la pasta rosa d'avui en dia, no es pot sortir a cap lloc, però amb la sobrassada mallorquina es podria guanyar un gran mercat, deixant els beneficis dins la regió productora (aquests animals viuen damunt les finques).

Des de fa pocs anys i gràcies a la iniciativa d'En Sebastià Simó, s'ha començat a treure sobrassada de cap a la Península, l'experiència és altament exitosa. Fa dos diumenges anàrem amb un amic a veure a l'amo En Toni de Sa Sínia de Manacor, el de Na Fantasiosa, En Curdait, En Beaufló ... mos trobarem que treien els porcs del barri, hi havia els de Son Llulls, de Na Varcolina, i d'altres, també n'hi havia que hi eren per a demanar si en podrien fer per a la pròxima campanya. Clar!, ara mateix t'asseguram el preu de 280 ptes. el quilo, sempre que es faci com demanen les normes de l'explotació tradicional.

Si això reprèn, i es fa bé per part de tots els sectors interessats: pagesos, pebroters, matancers, comercialitzadors... les repercussions dins la nostra agricultura poden ésser grans, i no en parlem del dia en què Mallorca es pugui declarar com a "Zona Lliura de pesta". Europa espera.

Precisament per això amb En Llorenç Payeras, President del Patronat de les Races Autòctones de Mallorca, hem parlat amb un parell de pagesos, En Jaume de N'Ulf de Sa Paletera de Caimari, En Miquel de Can Bajoca de Mancor de la Vall, En Tomeu de Son Marro de Sineu, En Tomeu de Sa Carbonera d'Artà... i altres. El pròxim dimecres tndrem una junta de tots els sectors involucrats per tal d'aclarir aquests conceptes. L'aventura és difícil, i és molt important, per això, partir amb molta serietat.

Pot ser penseu que això són coses d'optimistes i poc realistes, el que pensí així li aconsellaria que anàs a fer una volta per regions amb produccions reconegudes internacionalment: Jerez, Jabugo, Champany, Roquefort, i se n'adonarà de la importància que poden arribar a tenir aquestes coses.

Bé, per avui res més, si no hi ha res de nou, de tant en tant ~~seg~~ direm parlant.

Adéu.

Gabriel Serra.

FERRETERIA COLL

*Rec a goteig i per aspersió
Productes per a les plagues del camp
Manetes de portes*

Avinguda del Bisbe Llompart, 189-191 - Carrer des Tren, 38 - Tel. 50 08 92
Plaça Santa Maria la Major, 13-14 - Tel. 50 04 86 - INCA (Mallorca).

jaim e estrany

equipos para oficina

Bisbe Llompart, 79 Tel. 501510

INCA - Mallorca

B. N. L. 47913002

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURRI.ES OFICINA

Grup d'esplai S'Estornell

Fou l'any 1.981 quan un grup de gent, molts d'ells organitzadors dels campaments Sant Senén, després d'unes quantes reunions i d'assistir als cursos de monitors, decideixen crear un Esplai.

Segons ens ha confessat na Mercè Puig, els principis foren molt difícils. Varen escriure més d'un miler de cartes als col·legis i als pares dels alumnes demanant l'opinió sobre el projecte de fundar un grup d'Esplai. Contestaren 90 persones. Aleshores es va convocar una reunió, assistint-hi 55 persones. Gràcies a elles es fundà l'Esplai. Els caps foren na Catalina Ferrà, na Joana Mª Coll, n'Antònia Llobera, en Fermín Fernández, na Mercè Puig i en Josep Serra.

L'Esplai quedà muntat el curs 1.982-83. I els seus locals foren deixats pel Rector D. Joan Lliteras.

"La missió de l'Esplai és completar l'educació dels nostres infants des d'una visió cristiana de l'home, és a dir, d'un home lliure, responsable, sociable i trascendent, arrelat, a més, dins d'una cultura concreta, que en aquest cas és la mallorquina".

"Entenem que els centres d'Esplai d'Inca són primordialment unes institucions educatives i, com a tals, han de vetllar per a complir llurs funcions".

"L'escola no cobreix el temps lliure, i la família tampoc no pot assolir l'àmbit de sociabilització".

"Això ens mou a crear uns centres on una part del temps lliure dels infants pugui ésser usat per llur educació, especialment, en els aspectes de convivència, responsabilització i alliberament".

"Aquests objectius es duen a terme, per tant, a través d'excursions, treballs manuals, activitats artístiques, projeccions de pel·lícules, diapositives, i sobretot durant les acampades d'estiu".

L'Esplai S'Estornell n'és dirigit per 6 persones, que també són fundadors del grup. Algunes d'elles acabaran enguany llur mandat. D'aquesta manera entraran en funcionament els estatuts.

Totes aquestes activitats són dirigides per monitors, els quals han d'haver superat els cursos de preparació. Actualment hi ha 27 monitors, repartits en 8 grups.

Hi ha un cap que els reuneix abans de començar el curs. Aleshores prepara la programació juntament amb els responsables de l'Esplai. També reuneix cada dissabte als monitors per tal de planificar les activitats. A la fi cada grup presenta les activitats realitzades, després el monitor en cap fa una petita memòria.

Actualment hi ha 150 nins de 6 a 16 anys.

Es pot dir que l'Esplai S'Estornell ha arribat a ser un grup compacte, en el qual no tan sols s'han integrat els nins, sinó també els pares.

L'Esplai d'Inca rep ajudes econòmiques de l'Ajuntament, del Consell Insular, de la Comunitat Autònoma i de les Caixes.

El pressupost dels curs 85-86 fou de 1.600.000 pessetes.

LES ACTIVITATS.

Cada dissabte es reuneixen als locals de l'Esplai, monitors, nins i responsables desenvolupant activitats ja programades que serveixen per a omplir el temps lliure dels nins.

Des del curs 1.982-83 s'han d'esmentar les següents activitats:

- Els festivals de nadal amb Betlems vivents, concerts, etc...

- Participació als Concursos de Betlems "Ciutat d'Inca". Havent guanyat força premis.

- Participació a les festes de Sant Antoni (carrosses).

- Homenatge a Mossèn Llitas (any 1.983).

- Assistència a les Diades d'Esplai de Mallorca, a Sóller, Lluç (any de Lluç), Inca i Sa Pobla. Participant-hi els 34 grups federats.

- Participació activa a les Festes de Carnestoltes (Rua).

- Participació a les Mostres de Cançó Infantil.

- Homenatge a Joan Miró (18 febrer de 1.984). Es va reproduir una obra del pintor al carrer Bisbe Llompart.

- Homenatge, el dia 30 de març de 1.985, al Pare Colom. Recital de cançons i poesies.

- Homenatge, el dia 22 de març de 1.986, als oficis antics d'Inca. Pintada d'un mural a la Plaça de Mallorca.

- Actes de cloenda de curs, amb representacions de teatre, recitals de música, etc...

- La sortida al carrer de la revista S'Estornell "Xafarder" al curs 85-86.

- Excursions com a la Cova de Sant Martí d'Al-

cúdia, Ses Gòbies de l'Alqueria, Felanitx, etc...

- L'escenificació, per part d'un grup de l'Esplai a l'Aula de la Tercera Edat, de l'obra "Snak Bar Tio Pep".

Hem de destacar, sobretot, les colònies que cada any s'organitzen a darreries de juny i principis

de juliol (Gesà-Alcúdia 1.983, Lluç 1.984, a la Victòria-Alcúdia 1.985-86).

Segons els mateixos monitors les colònies són molt importants per a conèixer més els nins. Tots els dies es relacionen amb un tema determinat: Història, de Mallorca, de països, natura, etc...

Aquest curs està dedicat a la música. Un exemple n'és el concert de Nadal a la clastra de les Monges Tancades. Allí es féu un concert a càrrec de corals de nins, de monitors i de pares.

Tanmateix la labor que està realitzant a Inca en pro dels nins és impor-

tantíssima. Hom creu que els fruits d'aquesta labor educacional es veuran més encara en el futur.

Toni Armengol.

Imma Cortès.

Floristeria
Prohens
Flores naturales
y artificiales
Servicio a domicilio

C/ Palmer, 34 Tel. 501910
Lluç, 250-1.º Tel. 500237
INCA - Mallorca

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20

INCA

jaime estrany

equipos para oficina
Bisbe Llompart, 79 Tel. 501518
INCA - Mallorca
B.M.L. 1712782

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES
RECENTURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURRIAN OFICINA

Des del meu racó

Potser Sant Antoni era pobler?

Sincerament no pug negar que só un enamorat d'aquesta vila veïna que tenim tan prop d'Inca i que tan diferent és de la nostra. Sempre, en passar per la carretera, he d'acabar exclamant la meva admiració envers els camps, que més paregut a jardí, es troben a cada banda i durant el tros que passam per Sa Pobla.

Cada any, quan s'apropa la diada de Sant Antoni, em mor d'enveja en veure, com a la vigília, tot el poble camperol, portes obertes, rep als milers de companys, amics o badoques que ens deixam captivar per la màgia d'una nit fosca i freda que no té igual.

Les tradicions, les arrels, la joia i les cançons esclaten pels carrers de la vila germana i, per unes hores si més no, ens fan a tots poblers. Prop de les flames, de la cendra, les espines i el fred s'agermanen cantant el més nou del cançoner popular. Colles de totes les edats, més o menys clares, tan se val, s'esforcen per fer una tonada i una lletra recent, nascuda sota la inspiració de la nit, trenca una vegada més el cruixir dels foguerons.

Ben enllastit, una gorra quatribarrada, una jaqueta de llana i moltes ganes de viure, un any més l'esclafit del vespre pobler que fa un any, dos, tres i vint, he repetit sense parar, vaig partir cercant l'espínagada, un tassó de vi i la llar que un bon amic, m'ofereix de bon grat.

El dia havia estat poc generós i la blancor

de les muntanyes de la Serra Nord reflectia en les cares de tothom, donant als nassos un to vermell, molt abans d'haver tastat l'espès brou de color negre.

Els llums dels cotxes, un rera l'altre, païen de la carretera un rosari inacabable i els milers de mallorquins, un cop més, cercàvem el misteri de la nit, fidels a la tradició. Anàvem a viure amb els poblers, a sopar a les seves cases, a cantar pels seus carrers, amb la intensitat que, solament a Sa Pobla, es pot viure la vigília de Sant Antoni.

Com si se n'adonàs de la data, la pluja va parar i el silenci de les goteres n'era música celestial que acompanyava les ximbombes i els caparrots per la Plaça de la vila. La festa havia començat.

Després d'un sopar com mana la llei del poble, les canyes i les mans banyades començaren el seu joc. Agosarades lletres, parides sense vergonya de l'amor per la terra, entre la sensualitat del vi i la calor dels foguerons, aparegueren pels carrers plens de gom en gom. Ningú no hi era forester, cada cop més els cossos se sentien esclatar i tothom era ben capaç de fer una tonada i abraçar, amb alegria desbordant, a una al.lota jove o a una dona madura.

Què té la nit d'aquest Sant Antoni pobler?

Cansats de sentir-nos, allà d'alt volgueren apagar el foc, tal vegada havia o començava a prendre massa fort. Una ruixada cada vegada més forta,

ens tornà a la realitat que, feia hores, havíem perdut de vista, captius pel somni de la nit màgica. La tornada a casa, el despertar, es feia necessari per més que, tots, volguéssim allargar la bulla. Allò tardaria un any a tornar i era molt de temps el que hauríem d'esperar.

Gràcies, amic de Sa Pobla, amics Sebastià, Antònia i quants poblers o no poblers, féreu possible, un any més, una nit inoblidable, una nit tan mallorquina, tan vostra i tan compartida per tots. Gràcies per ésser com sou, pel poble que teniu i manteniu, per estimar la terra i el país que parla una llengua per a molts estranya i per nosaltres tan estimada.

Res més per enguany, només que fossiu el reflexe de tota Mallorca, que tots els pobles del nostre país es poguessin mirar en vosaltres i aprendre a estimar-lo com cal. Desitjar que l'any que ve ens obriegueu les portes com cada any i, si és possible entre tots, fer de la nit de Sant Antoni del 88, la nit més màgica de totes les nits.

Una abraçada a tots i salut.

Toni Llarg.

JOAN MAURA

el cant mallorquí que mor poc a poc

Clapes de sol, garbellades a través dels tarongers mandarins, remullaven l'herba com pluja verdosa que hagués caigut intermitentment, aquella tarda de darreries de gener. En Joan, de moment, no va fer res en veure'm. Després, s'aixecà i m'escometé. Li vaig explicar que volia conversar una estona amb ell, una mena d'entrevista per a INCA REVISTA. Aplegà el mocador, se'l ficà dins la butxaca del gec i començà a riure nerviosament.

Vàrem quedar citats per a l'endemà a la nit, tot d'una d'haver sopat, a ca meva, a l'antic carrer del Cep.

En Joan Maura i Llompart va néixer a Inca, un 21 de març de 1.934. Home endurit pel camp inquer, terra no gaire generosa i fins i tot, de vegades desagraïda. Al llarg de la seva vida, a més de pagès, ha fet de picapedrer i de sabater. Ara roman jubilat per motius de salut.

Som asseguts davant la llar de foc, a ca meva, a la dreta de la finestra que s'orienta cap al migjorn. Els ulls se m'omplen de flames tremoladisses. Me les resseguesc, absort, mentre sadollen, malmenen les rajoles vellutades, s'empugen esbaldregades, es fan una aferrada pel coll i s'escapoleixen vers la fosca baldera del fument.

Mentre en Joan em parla

del seu oncle Cortana, un extraordinari cantant de ximbomba, pensa que fou per Sant Sebastià, vora el fogaró que es fa just a la cantonada de casa, ara en fa un caramull d'anys, que em va sorprendre vivament la perfecció del seu cant mallorquí. En Joan no parava de cantar-ne de cançons,

gloses de picat, l'una darrera l'altra, sense aturall, mentre sonava fosca la ximbomba de test.

Es ben segur que en Joan Maura deu ésser el darrer inquer que domina el cant mallorquí amb l'accent propi de la nostra contrada. Val la

pena passar una vetllada escoltant-lo, gaudir de quelcom que mor poc a poc.

En Joan, amb el seu accent aferrissadament inquer, em diu que gairebé no se'n recorda de res de la guerra civil, tant sols el soroll estrident de les sirenes que cridaven el poble cap als refugis. Evoca, així mateix, que ell i la seva família s'amagaven a Can Corritx, al carrer de Son Nét. Aleshores devia vorejar els sis anys.

Adesiara les flamades s'empeteixen perillosament. Fora, la ventada atupa amb fúria el fullam del nisporer que guarneix la clastra de cama, penetra el fument i rebenta el foc, esquerdant-lo en milers d'espurnes fugisseres.

Les nostres ombres borinegen sobre el llis de l'emblanquinat, esborrant els quadres que pengen d'ambdós costats de la xemeneia. Els núvols escupen regalims que reflexen la llum dels fanals del carrer de Serra i s'esclafen contra els vidres de la finestra. Aquest renou pertinaç ressona arreu de l'esplaiosa estança, envaint-nos de sobresalts.

En Joan va viure la seva infantesa, al llarg d'aquells primers anys de postguerra, al camp. "Llavors -em diu- el pagès era més aviat un bracer. El treball era dur i es malvivia".

Cavil·la un xic, com si dubtàs dels records, i tot seguit amolla:

- L'home d'aleshores se sabia agombolar millor que el d'avui. En no-res vivia i de no-res vivia. Ara és tot al contrari, com més té, més vol. L'home d'avui és un ser insaciable -s'atura una mica-. Vivíem de qualsevol cosa, del poc que produïa el camp. Fèiem el pa. Pastàvem un pa que durava una guarda de dies i que, com més vell, més bo.

El tall en sec i li pregunta:

- Fou al camp que vares aprendre a cantar tan bé?

- Sí, de ben jovenet.

Ma mare en sabia un caramull de cançons. El camp era un lloc tranquil i silenciós. Tothom cantava llavors, bé o malament. Avui la gent sembla més trista, fins i tot ha perdut la cantera. Ja no en sap de cantar. Record que sopàvem de jorn i després ens posàvem a cantar al redòs del foc.

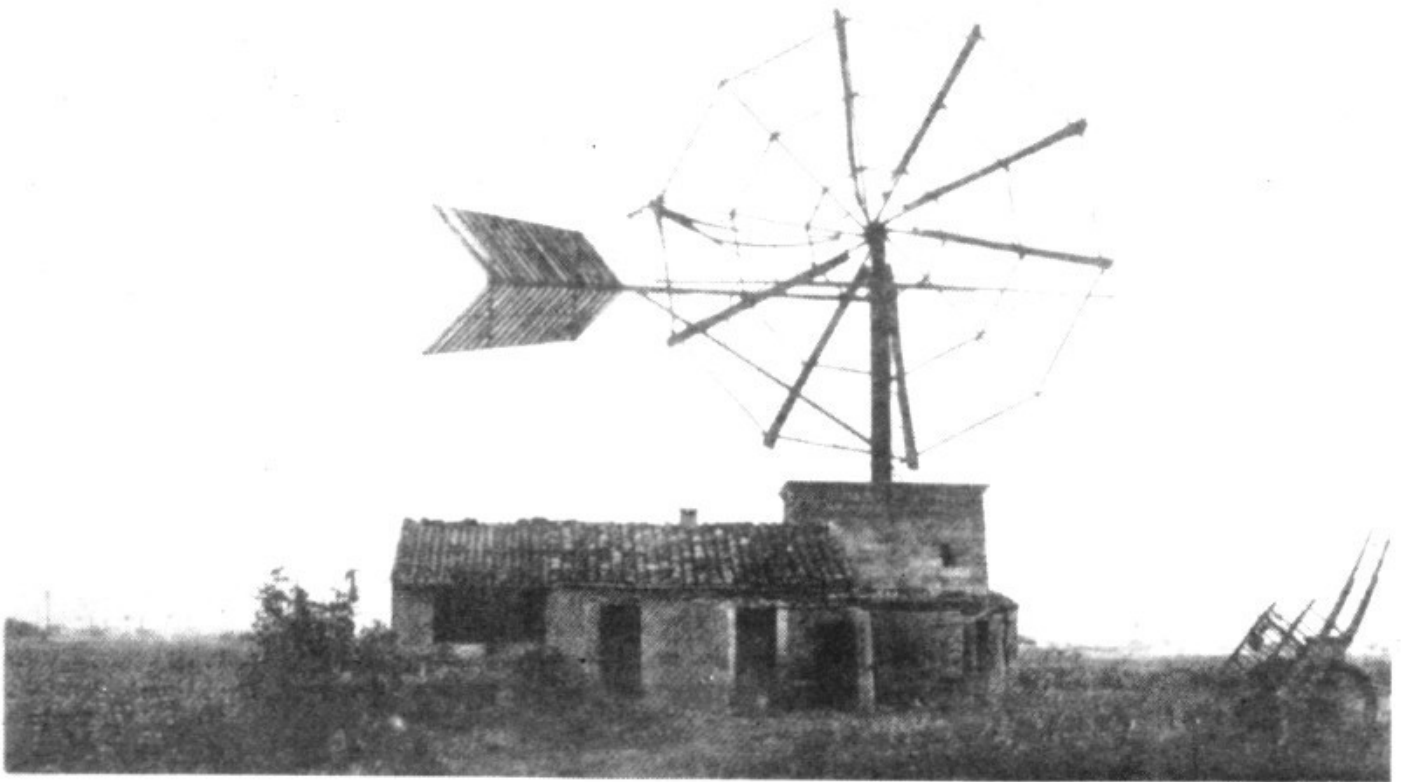
En Joan en sap a carretades de gloses, un parell de milers. Ambdós, durant un temps, ens pegà la calabrina de recollir-ne de gloses inqueres i originàries d'Inca.

Potser qualche dia, si alguna entitat ens ajuda, publicarem el Cançoner Popular d'Inca.

Lament que es vagi perdent el cant mallorquí. Però en Joan segueix amb les seves elucubracions, els seus records, el seu temps perdut, en definitiva.

- Cada feina del camp té la seva tonada pròpia. Així hi ha la tonada del batre, del munyir, del segar, de s'oliva... Cantàvem sobretot per les matances. Sí, les matances era la festa que reu-

nia la família, veïnats i amics. Hi havia ximbombers, guitarristes, fèiem jocs de mans, endevinalles...Tot s'ha perdut, -se'n queixa-.

- Ara el jovent gairebé no coneix els vegetals més comuns del nostre camp, ni els animals -li he insinuat-.

- N'han desaparegut molts d'animals, sobretot de ploma. Ja no se'n veuen de falcons, moixetes i milanes, voltors, corbs. De tant en tant qualche rossinyol, ropits, vitracs, xetxeros, coes-roges i pinsans. És una llàstima -s'exclama-.

- Sí, quan érem al.lots se'n veien molts d'animals de ploma -faig-.

- A més dels que he anomenat, hi havia estornells, cadernereres, passarells, lleonets, gafarrons, verderols, mèl.leres...

Somric lleument. Els ulls se'm tornen omplir de flames.

- Tornem al passat, al

teu passat -li dic-. Al passat d'Inca, en certa manera. Quina Inca t'agrada més la d'avui o la de la teva infantesa?. Vull dir l'aspecte físic de la població.

- L'han destrossat al poble -afirma-. Anaren construïnt aquest esplet de gàbies i l'han enlletgit. En d'altres aspectes potser ha millorat. Però avui Inca no té vida social, l'inquer s'ha tornat un ser solitari. Record, amb enyor, aquells passeigs pel carrer Major, els berenars als cellers (ara desfigurats pel seu enfocament al turisme), els bars i les tavernes plenes... Sí, ha canviat tant...

I la conversa ens ha dut al Constància, quelcom més que un equip de futbol en la vida inquera de postguerra. Li dic que també el Constància, com tantes altres entitats, s'esllangueix.

- Sí, tot acaba igual a Inca. Potser degut al nostre caràcter tan individualista. Les distintes directives del Constància també han ajudat a escalivar l'afecció. El Cons-

tància -si és que pot salvar-se d'alguna manera- només té vida pujant a segona divisió. Tanmateix a nivel general, la gent que viu a Inca (més d'un 50% no ho és d'avior), no se sent, ni de molt, tan inquera com abans.

Aprofit les últimes paraules per preguntar-li:

- Creus que la llengua de Mallorca desapareixerà a Inca?. Quina és la solució per a salvar-la?.

En Joan contesta rotund:

- No, no desapareixerà. Els peninsulars s'han d'adaptar al poble que els ha acollit generosament i els ha donat feina, també han de parlar, com si fos el seu, l'idioma de Mallorca.

- I el cant mallorquí, Joan?.

- L'Ajuntament o altres entitats haurien d'ajudar a potenciar-lo, a reviscolarlo, ja que el cant és una de les maneres d'expressar-se un poble.

- Tu no ets polític, diguem-ne definit -li dic-. De dretes o d'esquerres?.

En Joan es posa a riure. Diplomàtic, em contesta que de vegades el batlle li ha dit que no era dels seus, que era d'esquerres.

Sense adonar-nos-en hem passat a altres temes. En Joan em diu que és cristià. I que no tem la mort, que no li hem de tenir por.

En Joan també ha fet de sabater. Envers la crisi de la sabata, opina que abans era de millor qualitat que ara. Avui, per allò de voler

guanyar més i més aviat, de la pell que abans s'utilitzava per a fer un parell, se'n fan tres. Creu que si a Inca es tornàs a fabricar la sabata de la mateixa qualitat que fa 25 anys, no hi hauria cap problema per trobar mercats.

En acomiadar-nos, fins i tot la pluja ajuda a consolidar el silenci que ens fibla l'oïda. Del llindar del portal estant, en Joan, pel baix, me'n canta una que diu:

"Saps que voldria tenir?
Ses saques plenes de blat
i que en haver-se acabat
que se tornassen omplir,
una boteta de vi,

un porcellet penjat
i una al.lota an en costat
per poder-me divertir
i que en haver-me de morir
tenir el cel ben guanyat."

I després, com sempre,
"la darrera i no en cant d'altra..."

"No importa anar a Ciutat
per veure dones toreres,
a Inca ses sabateres
duen es monyo estufat".

Jaume Armengol.

FOTO.M.A.Quetglas.

OBRA CULTURAL BALEAR

*Si estimes el país i desitges una
Inca més culta, l'Obra Cultural
Balear t'interessa.
Encara no sou socis de
l'Obra Cultural Balear?*

BULLETI D'INSCRIPCIÓ

Nom

domicili..... tel.....

Població

solicita esser admès com a soci d'Obra Cultural Balear.

Pagarà una quota anual de pesetes

Quota especial de joves pesetes

Lloc de cobrament:

Domicili:

Banc: Compte núm.

Observacions:

..... dia de de 198

(firma)

21 del 12 de 1.962. Es constitueix la societat civil OBRA CULTURAL BALEAR per "impulsar i fomentar els estudis literaris, històrics i lingüístics, la celebració de concursos per premiar obres literàries i artístiques, subvencionar llur aplicació o edició, i qualsevol altres activitats anàlogues o concordants, relacionades amb les formes d'expressió autòctones a les Illes Balears" (art. 1 dels Estatuts de l'O.C.B.).

Un quart de segle després, el XXV aniversari anirà més enllà d'un conjunt d'actes commemoratius. Segons Ignasi Ribas, president de l'O.C.B., l'any 1.987 serà un marc d'actuació per a una campanya adreçada al futur, on es potenciarà l'activitat de l'entitat i s'encetaràn noves iniciatives culturals. "L'objectiu bàsic d'aquesta campanya és el de popularitzar la institució i augmentar la participació activa dels socis. Es tracta de convertir l'O.C.B. en una referència per a tots els àmbits illencs interessats per la cultura, la llengua i la reconstrucció nacional del país".

El XXV Aniversari serà presidit per una "Comissió Honorífica", integrada

per fundadors de l'entitat, alguns dels quals l'any 1.962 constituïen el primer Consell de Gestió sota la presidència de l'avui desaparegut Miquel Forteza. Francesc de Borja Moll, Josep Capó, Miquel Fullana i Miquel Marquès entre d'altres que formaren part d'aquest inicial Consell de Gestió, seran nomenats membres de la comissió, juntament amb els ex-presidents Climent Grau i Josep Maria Llompart.

Dins el marc d'aquest XXV Aniversari es durà a terme una campanya de promoció per augmentar el nombre de socis, "ja que cal tenir en compte que la força de l'entitat prové del suport social que tenen els seus objectius i les seves activitats concretades en les persones que hi col·laboren. L'augment de socis suposa una manera activa de participar entre tots en la reconstrucció nacional del nostre poble. I el XXV Aniversari tracta de reforçar aquesta participació".

Algunes de les activitats, que es desenvoluparan durant aquest any, ja s'han concretat: la publicació d'un llibre que recollirà les activitats més importants dutes a terme durant els vint-i-cinc anys, una exposició de l'entitat "l'O-

1987:XXV

Aniversari de l'Obra Cultural Balear

bra Cultural Balear: Història i futur", que farà un balanç exhaustiu del que ha representat la institució al llarg de la seva història dins la societat illenca, i una exposició del "Llibre per a l'ensenyament en català", amb textos destinats a pre-escolar, EGB, BUP, FP i COU.

D'altra banda, cal destacar la creació d'un logotip especial per al XXV Aniversari, que serà obra de l'escultor valencià, Andreu Alfaro. Aquest logotip es reconvertirà en l'objecte que serà destinat a la institució dels Premis Anuals de l'O.C.B., els quals valoraran aquelles iniciatives que es destaquen en favor de la llengua i cultura de les Illes Balears. Es tindran en compte les tasques, tant individuals com col·lectives, que lluitin per la dinamització cultural i per la normalització lingüística. Amb aquest premi es tracta d'omplir un buit que les institucions i els premis convencionals, molt d'ells destinats a l'alta cultura o als treballs literaris, no atenen.

El XXV Aniversari ja està en marxa, però totes les propostes i idees que hi aportin els socis i col·laboradors són ben importants, així com els mitjans per dur-les a terme.

jaimé estrany

equipos para oficina

Blas Llompart, 79 Trl. 501510

INCA - Mallorca

0.01. 2912300

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURMUR OFICINA

Coneguem la Nostrea Llengua

Després de l'experiència d'aquests cinc números d'INCA REVISTA, on ha estat present la secció fixa "CONEGUEM LA NOSTRA LLENGUA", he pensat que, a partir d'aquest número, intentaré que la secció sigui més entretenguda i no tan acadèmica i erudita. Per això dividiré la secció en quatre parts:

ESCRIURE BE, amb aspectes generals de morfologia, sintaxi i d'altres.

PARLEM COM CAL, més bé en referirà a aspectes concrets de la nostra llengua parlada.

VOCABULARI, per ajudar pens, tant als castellano-parlants com als catalano-parlants.

CURIOSITATS, referides a coses nostres, acudits, costums, agricultura, influència de les fases lunars, refranys, etc...

He trobat a la meua biblioteca un llibre molt interessant, editat l'any 1.935 a la Impremta de la "Libreria Politécnica" de Ciutat. El llibre es titula: "Vocabulario para la enseñanza del castellano en Mallorca", amb un subtítol que diu "Arreglado por un maestro nacional de Palma", curiosament no apareix el nom d'aquest mestre. El llibre està dividit en lliçons per matèries, acomodades als diferents graus de la que aleshores es deia Primera Ensenyança. És curiós de com aquest llibre servís (l'any 1.935) per ensenyar el castellà i ara ens pot servir per fer aprendre moltes paraules que desconeixem del mallorquí, com a conseqüència de la castellanització que hem sofert.

De tot el que vagi escrivint, m'agradaria rebre'n la vostra opinió, les vostres suggerències i sobretot, pel que fa a l'apartat de CURIOSITATS, les aportacions d'aquelles persones que en saben moltes de coses de

la nostra cultura, llengua, costums, treball del camp, meteorologia, etc... Aquestes coses no es troba a cap llibre.

Escriviu a l'Apartat de Correus, nº 156. Si voleu que personalment en parlem, cridau al telèfon 50.25.93.

ESCRIURE BE.

Es molt freqüent confondre, degut al llenguatge vulgar, les paraules EN i AMB, emprades com a preposicions. Intentem, de forma senzilla, aprendre el seu ús correcte. Ambdues són preposicions dites simples, del grup de les febles o àtones (sense accent).

AMB: Preposició que denota una situació comuna, l'acompanyament, la concurrència a una acció, el contacte, l'instrument, el mitjà. Així deim: "Anava amb el meu germà", "s'ha tallat el dit amb el ganivet", etc...

Com a norma general podem afirmar que es pot traduir per la preposició castellana "con", excepte quan es refereix al mitjà de locomoció amb que hom es desplaça (tren, cotxe, avió.); en aquest cas, la paraula correcta en castellà és "en". Així deim: "Arribaré amb el tren de les nou" (llegaré en el tren de las nueve), encara que pareix que també, en català, es pot dir "arribaré en el tren de les nou".

EN: Com a preposició (veurem que té altres accepcions) pot expressar:

a) Lloc: "He viscut en tres cases diferents".

b) Temps dins el qual o durant el qual quelcom s'esdevé, "fer una paret en quinze dies".

c) Complement d'objecte o circumstància després de certs verbs, "només pensen en els diners", "tenen interès en la publicació d'aquest llibre".

També, com a norma general, podem dir que aquesta preposició es tradueix per la castellana "en", excepte quan no està clar l'ús en català de a o en per traduir "en" castellana. Així deim: "Viuen a Inca" i en castellà "viven en Inca", (d'això en parlarem en una altra ocasió).

La paraula EN té altres accepcions:

a) **Pronom i adverb**. En trobam quatre formes possibles (en, 'n, n', nc), segons la paraula que precedeix o segueix. En aquest cas reemplaça una determinació circumstancial, un complement, un substantiu de sentit partitiu. Així: "Ell ve del camp, jo també en veng", "em demanen doblers i no en tenc".

b) **Article personal**. Es pot emprar en majúscula o minúscula. En el primer cas, es refereix a persones com a títol de cortesia, equivalent al castellà "Don, Senyor". Així: "Al senyor En Gabriel Nadal", "carrer d'En Jaume Armengol". En minúscula reemplaça l'article el, davant noms propis de persona: "en Joan". Com article admet el femení Na.

c) **Topònim** d'un poble del Conflent, en el cantó d'Oleta.

PARLEM COM CAL.

Bastant o prou?

Aquestes dues paraules són dos quantitius nostres que representen matisos diferents.

Bastant, vol dir en quantitat regular, i prou significa en quantitat suficient. Així direm: "Ha suspès l'examen, havia estudiat bastant però no prou".

VOCABULARI

Les paraules que segueixen es refereixen a parts del cos humà:

Mandíbules, quijadas = Barramenta
Dentadura = Barram
Encías = Genyives.
Columna vertebral = Espinada.
Muslos = Cuixes.
Dientes = Dents.
Muelas = Queixals.
Colmillos = Claus.
Muela cordal = Queixal extremer.
Empéine (pubis) = Baixventre.
Empeine (del peu) = Empenya, empena.

CURIOSITATS.

¿Com es coneix si ens trobam al Quart Creixent o al Quart Minvant?

Si ens orientam i miram la lluna hem de saber que "panxa a Llevant, quart Minvant" i "panxa a Ponent, quart Creixent".

Fases Lunars del mes de març:

- Quart Creixent, comença el dissabte, dia 7, a les 12 h. i 33 m. Vents del SO i abundants pluges.

- Luna Plena (Vella), comença el diumenge, dia 15, a les 13 h. i 48 m. Vents secs i gelats.

- Quart Minvant, comença el diumenge, dia 22, a les 16 h. i 57 m. Pluges i vents freds.

- Luna Nova, comença el diumenge, dia 29, a les 13 h. i 21 m. Cel cobert i temps humit.

Hores de sol, des de que surt fins que es pon:

- Dia 1 de març: 11 h. i 16 m.

- Dia 31 de març: 12 h. i 37 m.

Les llunacions i l'agricultura:

"El pagès d'experiència de la lluna està pendent. Troba molta diferència entre Minvant i Creixent".

En el Creixent de març es sembren els melons, cobrombs, carabasses. A les terres calentes es pot sembrar el blat mill, panís, cànjom, lli, siurons i figueres. El julivert que es sembra en el mes de març no bessona fins al segon any.

Quan és Minvant s'han d'entrecavar els horts i herbejar els camps; exsecallar les figueres, moreres, magraners i tots aquells arbres que brosten tard. S'han d'esporgar les vinyes, baix cap pretexte es pot deixar passar aquesta fase lunar, perquè les vinyes ja estan a punt de brostar. És interessant també, en aquest temps, trespalsar el vi i posarlo als cellers.

Altres coses:

- Dia 4 de març comença la Quaresma, és el diemres de Cen-dra.

- Dia 19, festa de Sant Josep.

- La nit del 28 al 29 de març (a les 2 de la nit) els rellotges s'han d'avançar una hora.

Jaume Gual Mora.

Cafeteria Mallorca

entrepans

tapes variades

plats

combinats

Av. Reis Catòlics.

cant. Pl. Mallorca

Instalaciones eléctricas y sanitarias
Redes en baja tensión
Aéreas y subterráneas
Estaciones transformadoras
Porteros eléctricos
Proyectos y presupuestos

Eléctrica Plandolit, S.A.

Santiago Russiñol, 229

Tel. 50 16 48

Inca (Mallorca)

POESIES

L'AMETLER HA FLORIT

L'ametler del meu poble,
vell, caparrut i noble,
fent alba de la nit,
malgrat tot ha florit.

No li caven llobades.
No li posen fermades.
Ja no l'han esvellit.
Però encara ha florit.

Té la soca torçuda.
Té la branca vençuda.
Sembla que l'han ferit.
Però encara ha florit.

La carretera nova
li ha deixat la clova
i el coster esbandrits.
Però encara ha florit.

Dels cotxes la fumassa,
dels ciments la polsassa,
tot l'aire li han podrit.
Però encara ha florit.

Es un any de nevades,
d'esperances gelades,
d'amellons penedits.
Però encara ha florit.

Els secallons encara
li pengen per la cara;
ningú els ha recollit.
Malgrat tot ha florit.

Ha vist com li han tallat
els companys del costat,
amb el cor encongít.
Però encara ha florit.

L'ametler, com el poble,
vell, caparrut i noble,
avui alça el seu crit:
Malgrat tot ha florit.

No puc perdre el coratge,
mentre hi hagi el paratge
del meu poble adormit
un ametler florit.

Jaume Santandreu.

De "Cançons per al meu poble".

VOLDRIA

Voldria ésser sol caldejant el dia
també lluna plena alumbrant la nit
ésser estrella d'alba molt m'agradaria
i veure quan desperta el germà ropit.

Voldria ésser flaire saturat d'estepa
perfums de violetes i remors de pins
passar les nits a dins el boscatge
mirant les estrelles i escoltant els grins.

Voldria en gavina poder transformar-me
i seguir d'aprop a tots els vaixells
quan llauren les aigües de nostra ribera
formant ampla estela d'espumes argents.

Voldria també tenir amples ales
per volar lleugera fins a lo cel blau
conseguint de Déu gran pluja de fades
que besant la terra portassin la pau.

Però no som sol, ni lluna, ni estrella,
ni dins el boscatge puc passar la nit
tampoc som gavina, ni vaixell, ni fada...
i tenc molta angoixa dins mon esperit!.

Magdalena Adrover, Vidua d'En Llinàs.

CALZADOS

Cunium, s.a.
INCA

C/. Canónigo Quetglas, 69 - Tel. 50 11 59 - INCA (Mallorca)

PUB

NIT

C/Jaume Armengol
Nº 74 Inca

Crítica

Cordial

Valentí Puig
COMPLIT

De primera ullada hem de dir que Valentí Puig ha aconseguit, amb molts pocs anys, de situar-se, amb tot mèrit, dins el panorama literari de l'àmbit català. I, com dic, ho ha fet en força mereixements. A l'any 1.982 publica "Bosc endins". L'any 1.983, "Dones que fumen". A finals de l'any passat, "Complot". Però no s'acaba aquí la seva producció. Puig escriu i publica a diari. I mai millor dit. Els seus comentaris periodístics, els seus contes, els seus poemes, les seves notes sobre cinema, art, fotografia, etc..., fan que el seu treball d'escriptor sigui constant i gradual.

"Complot", la novel·la que intentam comentar, és una crònica política deliberadament desbaratada. Puig, bon coneixedor dels mesenteris polítics, almenys locals i autonòmics -si menys no, preautonòmics-, condueix la seva narració per uns conductes prou conflictius i plens de risc. Però ho fa amb saviesa, això vol dir amb jocositat, amb antull, amb singularitat. Aquests mesenteris -no sempre del tot intestinals- són explorats per la protagonista principal de "Complot" -una bella periodista que es diu Oda- a frec del més destacats aconteixements actuals i estratègics. Per la qual cosa hem de dir que "Complot" ens sembla una

novel·la política, més aviat de política-ficció. És una història molt moguda, amb un estil molt madur, sentències de vegades, precis sempre, irònic sovint. L'acció més substancial es desenvolupa a la redacció d'un periòdic -indret que Puig coneix tan bé- d'un pis de ficció que sota el lema, "la veritat i res més que la veritat", publica les més grans mentides. Hi ha dins aquesta història connotacions nombroses pel qui les vol i pot detectar. Sigui com sigui es donen totes les condicions adients.

Jo calificaré la novel·la d'essencialment divertida, sense entrar en consideracions més profundes que ignoro per complet en la intenció de l'autor. Es tracta d'una sàtira en el més confús sentit de la paraula. I ho penso així perquè a Caotània, "el país de les vint-i-set dictadures, dinou repúbliques, trenta-tres guerres civils i dotze dinasties monàrquiques," tot passa pel sedàs de la mordacitat de Puig. I a pesar del que dic, potser siguin els passatges còmico-eròtics els menys convincents de la narració. Perquè l'autor no es limita a la sàtira política i social, també hi afiga dins el relat molt d'altre material que de vegades es fa un xic enrevessat. Transsexualisme, corrupcions, escàndols de tot tipus, eva-

sions de capital... Podríem dir que, en alguns capítols, els arbres no deixen veure el bosc, i que l'acció argumental se superficialitza i es dispersa. Encara que tenc la sospita de què Valentí Puig ho cerca, això, car aquesta història és més una reflexió crítica sobre els polítics, que no sobre la política, de la societat més que dels aspectes socials. Per tot això, l'estil, quasi constantment, ens fa oblidar el contingut per assaborir amb més plenitud la forma. Malgrat tot, i encara que el que es conta pareix secundari i que allò que més interessa és la manera de contar-ho, a mesura que el relat avança va creixent l'atenció, fins al punt de què els darrers capítols són una veritable pirotècnia de colorines festius.

Joan Guasp.

jaimé estrany

equipos para oficina

Mabe Llompart, 79 Tel. 301510

INCA - Mallorca

D.M.L. 22/7/80

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

RECHITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURRI.XS OFICINA

INCA

Corredors d'Inca a la 'Marathon' de Calvià

A la marathón de Calvià 'hi prengueren part corredors d'Inca, alguns dels quals pertanyen al club d'Atletisme Olimpo, d'altres a diferents clubs i alguns més d'independents.

Del club d'Atletisme Olimpo, el primer anomenat club d'Atletisme de la ciutat de la pell, del qual n'és president Guillem Coll, corregueren en Toni Ruiz i Sebastià Garí, veterà de quaranta-sis anys. Així mateix hi participaren en Ramon Albarran, Rafel Miquel Perelló i Celestino Gerónimo.

Abans de la cursa parlarem amb en Toni Ruiz, delegat del C.A. Olimpo, el qual exposà els pormenors del seu equip: "No correrà

ningú més del Club Olimpo, ja que essent tots els components afeccionats no ens podem preparar com voldríem. La setmana anterior es disputa la prova pedestre Inca-Palma, i no és aconsellable la seva participació".

Respecte a les aspiracions dels corredors afeccionats del Club Olimpo d'Inca, el seu delegat comentà el següent: "Sempre, en uns bons afeccionats com nosaltres, les aspiracions són les màximes. Però així i tot he d'ésser realista, la nostra preparació no és l'òptima, però al manco, dins la nostra modèstia, volem arribar a la meta. Participant de manera honrosa ens donam per satisfets".

Del perquè alguns dels atletes de fons no s'han afiliat al primer club d'Atletisme de la nostra ciutat, en Toni Ruiz ens digué: "Aquests corredors des de fa uns quants anys pertanyen a l'equip "Peñalver-Aspe" i no han canviat. Al respecte hi ha que dir que el seu entrenament té lloc al mateix escenari que el nostre, en el complex poliesportiu Sport Inca".

Pere Castelló Bergas.

FOTO. Payeras.

Homenatge a Domingo Mir

El passat dia vint-i-set de desembre se celebrà un homenatge al jugador del Sallista del Constància alevín, Domingo Mir Parrales. Aquest tingué lloc a les instal·lacions del Nou Camp d'Inca, organitzat pel seu entrenador Joan Martí. L'homenatjat va sofrir un atropell l'estiu passat, que el deixà impedit.

Aquest homenatge consistí en dos partits que es disputaren sobre la verda gespa del club blanc-i-negre, el Constància. El primer partit el jugaren els alevins del Sallista del Constància contra el conjunt inquer del Beat Ramon Llull. El segon encontre el disputaren la Selecció Balear infantil, davant d'un combinat format per jugadors del sallista del Constància i Beat Ramon Llull. Aquest partit fou dirigit per Miquel Gual Artigues,

un dels millors col·legiats de la tercera divisió, grup balear.

Els beneficis foren per al jove homenatjat. Es recaptà una important suma ja que la col·laboració de part de l'Ajuntament d'Inca i altres entitats fou molt important.

Abans de començar el primer partit, es va fer entrega, al jove Domingo Mir, d'un ram de flors de part de la Directiva del Club Sallista del Constància.

Finalitzat aquest primer encontre, i abans d'iniciar-se el següent, partit que fou el més interessant de la tarda, s'oferiren a Domingo Mir diferents plaques, tres en total.

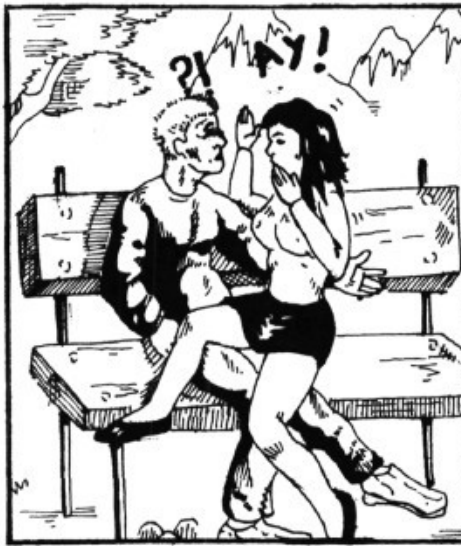
D'altra banda s'ha de dir que, per a recaptar fons, es realitzà una subhasta pública d'objectes es-

portius per Domingo Mir, alevín del Sallista, qui va veure trencada la seva carrera esportiva degut a un accident de circulació.

Els objectes que es subhastaren foren un balon, firmat per tots els components del planter del Reial Madrid, un altre balon, firmat per tots els jugadors del Constància. La penya Madridista regalà cinc tavalloles i un rellotge amb l'escut del Reial Madrid. També un balon de futbol-sala firmat pels jugadors de l'equip Interviu, actual campió d'Espanya d'aquesta modalitat.

Pere Castelló Bergas.

FOTO. Payeras.

Cançonet Popular

Jo me n'anava a Llubí
amb porros i xerovies;
ja vénen es darrers dies
i mos hem de divertir.

P'es darrers dies fan bulla
i jo no em 'via temut;
madona, jo som vengut
per sa taiada de xuia.

Amb molta pau i concordí'
farem es dijous jarder:
set infants i ma muller,
soparem d'un panet d'ordi.

Cada any es dijous jarder,
jo solia fer una fressa;
enguany sa meva mestressa
troba que no m'està bé.

Ja s'acosta sa corema;
demà és es dijous jarder;
qualsevol qui xuia té,
és hora de dar-li empena.

Sa corema ja se'n ve
com un cavall en es cós;
dijunis me'n toquen dos:
es primer i es darrer.

Sa corema ja se'n ve
i es dejunar m'inquieta;
una promesa tenc feta:
de fer-lo com dormiré.

Un any, es dijous jarder
me'n vaig anar a Capdepera,
i feien sa greixonera
de fuies de garrover.

Sa corema està posada
a modo de sementer;
l'ànima l'ha de mester
com el cos la pasterada.

Sa corema passarà
així com es darrers dies.
A Pasco hi haurà novies;
llavò tornarem ballar.

jaimé estrany

equipos para oficina

Debe Llompart, 79 Tel. 601510

INCA - Mallorca

D.M.L. 2197000

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPYING

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURILAS OFICINA

La bona cuina

SENYORETS.

Recepta donada per Na Joana de La Florida.

Es pasten tots els ingredients junts, fins que la pasta estigui ben feta, és a dir que tengui consistència.

Ingredients:

600 gr. de saïm,
600 gr. de sucre pols,
6 vermells d'ou,
½ litre d'oli,
½ litre d'aigua,
2 i ½ quilos de farina
(més o menys).

S'estira la pasta d'un centímetre i mig de gruixa, i amb motles de distints dibuixos, es fan els senyorets i es couen al forn, amb foc no massa fort.

Imma Cortés.

discoteca
s'escaire

S'ESCAIRE DISCOTECA INCA

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS 8/A

LLORENÇ VIVES I MIR
ANTONI VIVES I MIR

ASSEURANCES

ASSESSORAMENT
ECONOMIC, CONTABLE
I FISCAL

CARRER MAJOR, 20
TELÈFON 90 49 98 - INCA

Vall

Els joves d'O.C.B. informen

S'ha creat dins l'Obra Cultural Balear d'Inca, un grup de Joventut que té com a finalitat fer participar els joves d'aquesta entitat dins les seves activitats i potenciar, dins el jovent inquer, la cultura i llengua balear, organitzant activitats destinades als joves. Com a nou grup encara s'ha de consolidar, però s'espera que tenguí una gran acollida dins Inca. En el pròxim número d'INCA REVISTA ampliarem aquesta notícia, assenyalant les activitats que pensam realitzar, així com els seus objectius.

Una altra notícia és la constitució, el passat dia 11 de febrer, del Con-

sell local de la Joventut d'Inca. Aquest Consell estarà format pels representants de totes les entitats juvenils i polítiques d'Inca que hi vulguin participar.

Les seves finalitats són, cooperar i potenciar les activitats dins els distints grups juvenils d'Inca. Altres objectius són assegurar la participació de la joventut en les decisions que l'afectin, fomentar l'associacionisme juvenil, la cooperació amb altres institucions i organismes culturals i socials, promoure iniciatives dirigides a assegurar l'efectiva participació socio-política, cultural i econòmica dels joves, éssert l'interlocutor vàlid davant l'Administració Pública i al-

tres institucions, estar present en tot el que afecti a la joventut, realitzant activitats per a ella, entre d'altres punts.

En aquesta mateixa reunió es va crear una Comissió Gestora formada pels assistents a ella, quedant excluides les entitats que no justificaren la seva absència, encarregada de tramitar la formació de l'Assemblea General que regirà el Consell Local de la Joventut d'Inca, així com també l'aprovació dels Estatuts bàsics d'aquesta entitat.

D'aquestes dues notícies, el proper número d'INCA REVISTA, se'n farà ampli ressò.

ESCOLA d'EQUITACIÓ

INICIACIÓ

ORGANITZA

"ESCUELA DE EQUITACION DE
MALLORCA"

per 120 nins i nines. Edats: de 9 a 15 anys.
INSCRIPCIÓ GRATUÏTA a l'Escola "Es Colomer" d'Inca.

Fins dia 28 de Novembre. Presentar foto.
Telèfon: 50 59 92. Inici del curs: Desembre.
Horari: de 15 a 18 hores.

Dirigelt: David Solà
Professor Diplomat BHSAI

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

Pizzeria Cafeteria

STROMBOLI

Gran Via Colón, 24

INCA

Tel. 50 43 18

2on Curs de Batxiller.

Col·legi La Salle d'Inca.

Curs 1.964-65.

(De dalt a baix i d'esquerra a dreta).

Fila 1ª:

Antoni Ramis, Representant, viu a Inca.
 Tomeu Perelló, fa de fuster a Inca.
 Tomeu Miró, Servei Tècnic a l'Aeroport.
 Pep Campins, Banc de Bilbao de Sa Pobla.
 Pau Martorell, treballa a la Gestoria Lleo-
 nart.
 Jaume Català, de Lloseta.
 Pep Bestard, Bar Bestard de Lloseta.
 Ramon Arrom.

Fila 2ª:

Joan Alcover, Cas Covoner de Campanet.
 Joan Morey, Representant, viu a Inca.
 Joan Seguí, treballa a l'Ajuntament d'Inca.
 Sebastià Sastre, Comerciant a Capdepera.
 Joan Ramon, de Lloseta.
 Antoni Melis, Transports Melis d'Inca.
 Joan Cifre de Caimari.
 Joan Amengual de Caimari.

Fila 3ª:

Tomeu Ferragut, treballa a Cas Poblé (In-
 ca).

Ramon Martorell, Mecànic a Inca.
 Jaume Aguiló, Associació contra el càncer a
 Palma.
 Rafel Amorós, Banca March d'Inca.
 Joan Llobera, Inca.
 Ricard Buades, Comerciant a Palma.
 Miquel Angel Perelló, Trenats Perelló d'In-
 ca.
 Miquel Gual, la Gloria Mallorquina d'Inca.
 Pere Cifre, Xófer d'Autoescola a Inca.
 Mateu Rubert, Administratiu a Yanko.
 Pere Gàya, Sabater a Inca.

Fila 4ª:

Jaume Mut, Administratiu, fa feina a Llose-
 ta.
 Miquel Seguí, Administratiu al Santuari de
 Lluc.
 Antelm Ferretjans, Director Col·legi E.G.B.
 de Binissalem.
 Miquel Llompert, Administratiu a Lotusse.
 Antoni Miralles, Caixa Sa Nostra a Palma.
 Alfons Belman, Ingenieria Urbana d'Inca.
 Llorenç Sastre, la Caixa, Sucursal Crist
 Rei d'Inca.

Llorenç Mulet, d'Inca.
 Pau Amengual, Representant de Teixits a
 Inca.
 Joan Amengual, d'Inca.
 Jaume Morro, Administratiu a Loric.
 Melcion Nicolau, Sabater a Inca.
 Hermano Francisco.

NUEVO CAJERO AUTOMATICO EN INCA

Para un mejor servicio a nuestros clientes, hemos incorporado a nuestra red de Cajeros Automáticos Tarjeta "SA NOSTRA", un nuevo cajero en:

Inca
C/ Jaime Armengol, 69

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

COMODA, FACIL, SEGURA, RAPIDA, ACTUAL.

Botiga
La Florida
Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

TOMU

PELUQUERO UNISEX
Calle Martin Medico, 20 · Tel. 503013 · Inca
Para mayor comodidad RESERVE HORA

Calzados Herrera

LES OFRECE:

Ultimas modas al mejor precio y su gran surtido en zapatos de piel y deportivos.

LOS JUEVES EN EL MERCADO DE LA PLAZA DE ESPAÑA

Cran Vía de Colon 188 · Tel. 50 36 96 INCA · Mallorca